

SODOBNE DRUŽBE

(5. julij 2007)

NATANČNO PREBERITE NAVODILA !

1. Pri izpolnjevanju uporabljajte **svinčnik**.
2. Na listu za odgovore označite različico vprašalnika, na katerega odgovarjate, tako da **pri napisu »Različica vprašalnika« pobarvate A**.
3. **Označite vaš študijski status**. Izredni študenti in tisti, ki opravljate diferencialni izpit, pobarvajte krožec pred besedama »Izredni študent«. Vsi, ki imate status rednega študenta(-ke), pobarvajte krožec pred besedama »Redni študent«.
4. Vaše **odgovore na izpitna vprašanja vpišite na mesta za odgovore od 1 do 20 na listu za odgovore, tako da pobarvate krožec z ustrezno črko**. Pri vpisovanju odgovorov **upoštevajte navodila na listu za odgovore**.
5. Na vsako izpitno vprašanje je možen le en pravi odgovor. Pravilni odgovori na vprašanja prinesejo po dve točki. Napačni odgovori se ocenjujejo z negativnimi točkami (pol točke za vsak napačen odgovor).
6. Če pri posameznem vprašanju ne želite izbrati nobenega odgovora, označite **x**. Tako označen odgovor ne bo prinesel niti pozitivnih, niti negativnih točk.

1. Ko sociologi, npr. A. Giddens, govorijo o abstraktnih sistemih znanja (abstract systems of knowledge), mislijo predvsem na

- A) religijo oz. religije
- B) sodobno popularno kulturo
- C) znanost*
- D) postmoderno kulturo

2. Katera od naslednjih organizacij ni mednarodna nevladna organizacija?

- A) Rdeči križ
- B) Greenpeace
- C) Svetovna banka*
- D) Amnesty International

3. Pojem glokalizacija označuje

- A) vzpon angleščine kot lingue franca
- B) vlogo Katoliške cerkve v protoglobalizacijskem obdobju
- C) pojavljanje kitajščine kot lingue franca
- D) preoblikovanje globalnega v stiku z lokalnim*

4. Pojem civilna družba (civil society) praviloma označuje

- A) družbe oziroma države, ki medsebojne konflikte rešujejo s pogajanjem in ne z vojaškimi spopadi
- B) družbe z nizko stopnjo kriminalitete
- C) mrežo političnih skupin in volonterskih združenj, ki zapolnjujejo prostor med posamezniki in državo*
- D) zahodnoevropske družbe, ki so s svojim civilizacijskim vplivom preoblikovale kulture vseh ostalih delov sveta

5. Kdo je avtor pojma hladna vojna?

- A) M. Gorbačov
- B) Madonna L. Ciccone Ritchie
- C) T. Blair
- D) W. Churchill*
- E) J. Broz-Tito

6. Sociologe (npr. Tönnies, Durkheim), ki so raziskovali družbene spremembe v zahodni Evropi konec devetnajstega stoletja in v začetku dvajsetega, je skrbelo/a predvsem

- A) zmanjševanje družbene kohezivnosti*
- B) širitev pristojnosti nacionalne države
- C) krepitev vpliva religije
- D) zmanjševanje družbenega vpliva plemstva

7. Kritiki Marxovega pojmovanja razredov v kapitalistični družbi so – med drugim – poudarjali, da (se) je Marx

- A) podcenjeval pomen konfliktov med razredi v kapitalizmu
- B) precenjeval vlogo kulturnega kapitala kot dejavnika oblikovanja razredov
- C) pri opredelitvi družbenih razredov preveč zgledoval po M. Webu
- D) podcenjeval družbeni pomen srednjih razredov*

8. Kdo velja za najbolj vplivnega raziskovalca na področju teorije svetovnega sistema (world system theory)?

- A) K. Marx
- B) U. Beck
- C) I. Wallerstein*
- D) A. Giddens

9. Oznaka deindustrializirane države (de-industrialising countries) se nanaša na države (.)

- A) ki so v zgodnjem obdobju industrializacije, pri čemer ni jasno, ali bo njihova industrializacija uspešna ali ne (npr. nekatere države Latinske Amerike)
- B) ki se že industrializirane, vendar se soočajo z zmanjševanjem deleža industrijske proizvodnje v nacionalni ekonomiji (npr. ZDA)*
- C) kjer gospodarski razvoj temelji na planski, ne pa tržni ekonomiji (npr. nekatere države JV Azije)
- D) ki imajo vse možnosti za hiter gospodarski razvoj, vendar pa teh možnosti ne znajo izkoristiti.

10. Ena od značilnosti vzhodnoazijskih razvojno naravnanih držav (developmental states) je

- A) prizadevanje za odpravo tržne ekonomije in vpeljavo planske ekonomije
- B) močna vloga ekonomske birokracije pri usmerjanju gospodarskega razvoja*
- C) prizadevanje za vzpostavitev države blaginje po skandinavskem zgledu
- D) podrejanje gospodarske rasti političnim ciljem, zlasti doseganju družbene pravičnosti

11. Iz katerih od naštetih držav migrira posebej veliko žensk (ženske delovne sile)?

- A) Iz nekaterih držav JV Azije*
- B) Iz afriških držav
- C) Iz ZDA
- D) Iz srednje Evrope

12. Mednarodni turizem je v močnem vzponu od
- konca druge svetovne vojne
 - šestdesetih let (od 1960) prejšnjega stoletja*
 - konca prve svetovne vojne
 - devetdesetih let (od 1990) prejšnjega stoletja
13. Nekateri raziskovalci turizma ugotavljajo, da se je v dvajsetem stoletju turizem demokratiziral. S tem mislijo, da
- turistični tokovi potekajo predvsem med demokratičnimi državami
 - je turizem okrepil procese politične demokratizacije na globalni ravni
 - so počitnice in počitniška potovanja postala dostopna skoraj vsem družbenim slojem*
 - je v turistične tokove vključeno vse več držav iz vseh delov sveta.
14. Kateri družbeni sloj oz. razred se v ekonomsko visoko razvitih družbah najbolj zavzema za zmanjšanje moči nacionalne države in je najbolj naklonjen kozmopolitizmu?
- Lumpenproletariat
 - Nižji srednji sloji
 - Nezaposleni kvalificirani delavci
 - Višji družbeni sloji*
15. Po mnenju nekaterih raziskovalcev je na hiter gospodarski razvoj nekaterih azijskih držav vplival tudi konfucianizem, ki naj bi - med drugim - spodbujal
- tekmovanje med generacijami in s tem prevlado mladih in podjetnih posameznikov
 - kritičnost do oblasti in tradicije
 - posameznikovo pripadnosti državi in organizaciji, v kateri je zaposlen*
 - tolerantnost do kriminala, še zlasti do gospodarskega kriminala
16. Kako označujemo revščino, ko jo definiramo glede na družbeno določene človeške potrebe, ne pa glede na temeljne (preživetvene) človeške potrebe?
- globalna revščina
 - družbena revščina
 - absolutna revščina
 - razvojna revščina
 - relativna revščina*
17. Izraz maquiladoras označuje
- tovarne, kjer nizko plačana delovna sila proizvaja izdelke za izvoz (predvsem v Mehiki)*
 - laboratorije za predelovanje koke (predvsem v Ekvadorju in Kolumbiji)
 - tovarne s tehnološko visoko zahtevno proizvodnjo v okolju, ki je sicer nizko industrializirano (npr. Indija in Pakistan)
 - zabave, ki se jih udeležujejo predvsem mladi ljudje v Argentini in Braziliji
18. Najbolj ustrezen sinonim izraza *dystopia* je
- kratkovidnost
 - zgodovinska kratkovidnost
 - negativna utopija*
 - mednarodno preseljevanje visoko izobražene delovne sile
19. Ena od pomembnih razlik med skupnostmi (communities) in združenji (associations) je, da
- so skupnosti praviloma lokalne, združenja pa transnacionalna
 - so skupnosti praviloma lokalne, združenja pa transnacionalna
 - so v skupnostih družbene vezi manj formalizirane kot v združenjih*
 - združenja temeljijo na družbenem vključevanju, skupnosti pa na izključevanju
20. V času globalizacije je etnične in druge lokalne identitete mogoče obravnavati kot
- zgodovinski anahronizem, ki bo prej ali slej izginil
 - epifenomen globalnega razrednega boja
 - kot bolj ali manj nujno reakcijo na globalizacijo*
 - kot ideologijo kozmopolitskih elit